

1 KASIM 2015 SEÇİMLERİNDE AHMET DAVUTOĞLU'NUN TÜRK BASININDA TEMSİL EDİLMESİ ÜZERİNE SÖYLEMSEL BİR ÇÖZÜMLEME

Fatma ÖZAL*

Özet

Demokrasinin en önemli unsuru olan seçimlerde seçmenler oy kullanma tercihini yaparken farklı faktörlerden etkilenmektedirler. Özellikle yerel seçimlerde seçmenlerin oy verme kararlarının belirlenmesinde aday imajı ve aday imajını oluşturan faktörler önemli bir yer tutmaktadır. Siyaset kurumunun ve aktörlerinin görüş ve fikirlerini topluma aktarmada tercih ettiği en önemli araç kuşkusuz medyadır. Medya olayları yeni bir dille yeniden inşa etmekte, anlaşılır kılmakta ve dahası temsil ettiği ideolojiyi yeniden yapılandırarak kamuoyuna sunmaktadır. Habere konu olan olay medyanın kullandığı farklı söylemlerle farklı anlamlar kazanmaktadır. Medyanın içerik sunma konusunda faydalandığı söylemsel tercihler, görsel materyaller, konumlandırma stratejileri vb. kullanım pratikleri kitlelerin düşünce ve eylemlerini etkileme konusunda oldukça etkilidir. Özellikle seçim dönemlerinde haber medyası siyasetçilerin toplum genelinde siyasal fikirlerine ve projelerine dair rıza üretmeleri ve kitleleri bu yönde ikna etmeleri için ortam sağlamaktadır. Bu çalışmanın amacı 1 Kasım 2015 Yerel Seçimlerinde Türk basınının siyasi liderlerine nasıl yaklaştığını lider ve medya ilişkisi bağlamında ortaya koymaktır. Çalışma seçim sürecinde yapılan siyasal haberlerde liderlere yönelik üretilen söylem yapılarını çözümleyerek, lider ve medya ilişkisini ortaya koymaktadır. Bu nedenle seçim öncesi belirli bir süre, seçim günü ve sonrasındaki belirli bir süre ulusal basında yayımlanan siyasal içerikli haberler incelenmektedir. İncelenen haberler dönemin Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu hakkında çıkan haberler olarak sınırlandırılmıştır. Çalışma kapsamında ulusal çapta yayın yapan dört günlük gazete takip edilmiş ve 29Ekim - 4 Kasım 2015 tarihleri arasında bu gazetelerde yayımlanan haberler eleştirel söylem analizi yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Çalışmada habere konu olan olayların farklı gazetelerde nasıl ele alındığı, söylemlerin nasıl yapılandırıldığı, muhabirlerin veya gazetelerin kendi ideolojisini habere konu edilen olay üzerinden yeniden nasıl ürettiği ve gazetelerin haberlere etkisi irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Davutoğlu, Söylem, Lider, Medya, Temsil

A DISCOURSE ANALYSIS ON REPRESENTATION OF AHMET DAVUTOĞLU IN TURKISH PRESS IN THE ELECTION OF NOVEMBER 1, 2015

Abstract

In voting, which is the most important element of democracy, voters are influenced by different factors. Particularly in the local elections, the candidate image and the factors that make up the candidate image have an important place in determining voting decisions of the voters. The most important tool preferred by the political institution and its actors for gathering their opinions and ideas is undoubtedly the media. The media is rebuilding a new language, making it understandable, and moreover presenting it to the public by restructuring the ideology it represents. The event, which is the subject of the news, has different meanings with the different discourses used by the media. The use practices of the media, such as discursive preferences, visual materials, positioning strategies, etc., which are used to present the content, are highly influential in influencing the thoughts and actions of the masses. Especially during the election period, the news media provide the environment for politicians to produce consent to their political ideas and projects throughout the society. The aim of this work is to show how the approach of the Turkish media to the political leaders in the lead and media relations before the November 1, 2015 Local Elections. The study reveals the leader and media relations by analyzing the discourses produced for the leaders in the political news in the election process. For this reason, political news published for a certain period before the election, on the day of the election, and for a certain period after the national press. The news is limited to news about Ahmet Davutoglu, the chairman of the ruling party Justice and Development Party. Within the scope of the study, the national four-day newspaper was followed and Between October 29 and November 4, news published in these newspapers was analyzed using the method of critical discourse analysis. It is tried to analyze how the events that are reported in the study are handled in different newspapers, how the discourses are structured, how reporters or newspapers reproduce their own ideology over the event that is being reported and the effect of the news reports on the news.

Key Words: Ahmet Davutoğlu, Discourse, Leader, Media, Representation

* İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

Giriş

Medya, siyaset ve söylem arasındaki karşılıklı ilişkiler kamusal alanların toplumsal hayatta etkin olarak var olması ve gazetelerin günlük yaşama dahil olmasıyla tartışılmaya başlanmıştır. On sekizinci yüzyılda Avrupa’da yaşanan Fransız Devrimi ve Amerikan Bağımsızlık Savaşı ile basın özgür olması kabul görmüştür. Ardından düşünce ve fikir özgürlüklerinin yazılı hale gelmesiyle on sekizinci yüzyılda Avrupa’da iletişim açısından önemi yadsınamayacak olan kahvehaneler, salonlar, kamuoyu, kamusal alan gibi oluşumlar gündeme gelmeye başlamıştır. On dokuzuncu yüzyılda gazeteciliğin ve gazetenin gelişmesi, kurumsallaşması bakımından pek çok köklü değişikliği beraberinde getirmiştir. Bu değişikliklerin başında gazetelerin her tabakadan haber yapan kitle gazetesi haline gelirken iletişim ve gazetecilikte gerçekleşen devrimlerle birlikte toplum içinde etkili olmaya yönelmesi olmuştur (Tokgöz, 2008: 171-202). Daha sonraki yıllarda gazetenin yanı sıra radyo, televizyon gibi kitle iletişim araçlarının sürece dahil olmasıyla medyanın kitleleri etkileme ve yönlendirme gücü artmış ve araştırmalarda dikkat çeken bir konu haline almıştır. Kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması ile kamusal alan kavramı biçim değiştirmek zorunda kalmış ve kahvehaneler, salonlar fikir, kanaat, görüş geliştirme ve tartışma mekanları olma işlevlerini kaybetmişlerdir. Kamusal alanda meydana gelen bu yapısal dönüşümde kitleler boş zamanlarını değerlendirmek için kitle iletişim araçlarına yönelmiştir. Bu araçların kitlelere sunduğu dünya görünürde kamusal ve gerçektir fakat aynı zamanda kurgusaldır ve yapay ya da manipüle edilmiş gerçeklerden oluşur (Çakmak Kılıçaslan, 2008: 37-39). Erdoğan’a (2005: 150) göre “ilk gazeteler dedikoduları örgütlenme araçlarıydı. Gazetecilik mesleği başlangıçtaki bu karakterini sadece dedikoduyu ideolojik egemenliğin aracı olarak kullanma biçiminde geliştirerek bugünkü durumuna geldi” demektedir. Erdoğan’ın sözlerinden de anlaşılacağı üzere medya kuruluşundan bu yana bir egemenlik aracı olarak kullanılmaktadır. Egemenliği sağlamak için kitlelerin fikir, düşünce ve kanaatleri bir takım kanaat önderlerince yönlendirilmekte ve kullanılacak tüm aygıtlar bu yönde şekillendirilmektedir.

Özellikle tek partili yaşamdan çok partili yaşama geçtikten sonra medyanın söylemsel etki gücü çok daha fazla önem kazanmıştır. Seçim dönemlerinde liderlerin ve partilerin imajlarının halka olumlu biçimde yansımaları, iktidar kazanma ya da daha fazla milletvekili sayısına sahip olma ereklerine ulaşmak için daha sempatik ve halka yakın görüntü sergilemeleri ve yayın organları sayesinde bu görüntünün çizilmesi önem kazanmaktadır (Heywood, 2013: 332-340). Bu görüntüler medyada kimi zaman gücü elinde bulunduran büyük patronlar tarafından teşvik edilerek gösterilmekte kimi zamanda medya araçlarının yayın politikaları, siyasi – politik yakınlıkları sebebiyle söylemsel olarak sergilenmektedir. Bu mecralardan politik yakınlığa göre siyasal temsil araştırmalarında en sık tercih edilen ve en köklü olanı gazetelerdir (Tokgöz, 2008: 205-242).

Seçmen tercihlerini etkileyen faktörlerden biri olan aday, seçmenlerin oy verme davranışının şekillenmesinde, özellikle yerel seçimlerde, çok önemli bir unsur olarak dikkat çekmektedir (Çağlar ve Gelir, 2014: 29). Bu çalışmada 1 Kasım 2015 yerel seçimlerinde Türk basınında Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu’nun temsilinin niteliğinin ortaya konulması amacıyla farklı görüşlerden gazeteler seçilmiş ve söylemsel yaklaşımları üzerinden siyasal temsilleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

1. Medya ve Söylem İlişkisi Bağlamında Söylem Çözümlemesi

21. yüzyılda siyasal meşruiyetin yapısal dönüşümü çok partili hayatın getirilerinden olan koalisyon seçeneğinin de bulunmasıyla çoğulcu demokratik rejimler aracılığıyla halk üzerinden sağlanmasına neden olurken, medya ve siyaset mekanizmaları arasında karmaşık ilişkiler ağının kurulmasını etkilemiştir (Gölcü, 2009: 83). Medya ve siyaset arasında kurulan bu karmaşık ilişkiler ağı kitle iletişim araçlarının tarafsızlık ilkelerine riayet etmesini engellemekte ve haber söylemlerinde yanlı yaklaşımlar sergilemelerine sebep olmaktadır. Yapılan haberlerdeki söylemsel yaklaşımlarında belirleyici etkenler ideolojik, politik görüş – yakınlık ve ekonomik sebepler olmaktadır.

Ekonomi politik yaklaşımda haber; özünde Herman ve Chomsky'nin toplumsal yapıdaki egemenlerin söyleminin sıradan yurttaşların neleri görmesini, duymasını ve düşünmesini etkilediğini ve düzenli propaganda kampanyaları ile kamuoyunu yönlendirdiklerini öne sürmeleri üzerinden ele alınmıştır (Herman ve Chomsky: 2006: 75. Akt. Gölcü, 2009: 84-85). Ekonomi politikçiler haber medyası ve siyaset ilişkisinde kamu çıkarları yerine özel çıkarların yerleştirildiğini öne sürmüşlerdir. Bu savı destekleyen Garnham enformasyona ve bir tartışma platformu olarak medyaya erişimin bir tür güç ve mülkiyet yapısı tarafından kontrol edildiğini söylemiştir. Herman ve Chomsky ise Rızanın İmalatı isimli yapıtlarında özel mülkiyet altındaki iletişim araçlarının kapitalistler tarafından sınıf tahakkümünün araçları olarak kullanıldığını belirtirler. Aynı görüşü destekleyen Murdock büyük medyaya sahip olan grupların diğer sermaye grupları ile aralarındaki çıkar ilişkisini göz önünde bulundurarak medya ve haber içeriklerini oluşturduklarını dile getirmektedir. Chomsky'e göre medya; haberlerin ve çözümlemelerin çatısını yerleşik ayrıcalıkları destekleyen bir çerçevede kurarak ve bu doğrultuda her türlü tartışmayı sınırlayarak, birbirleriyle sıkı sıkıya kaynaşmış olan devletin ve şirketlerin çıkarlarına hizmet etmektedir. Böylece bu bakış açısına göre, kitle iletişim araçlarının içerikleriyle mesajlarının taşıdığı anlamlar esas olarak içinde üretildikleri örgütün ekonomik temeliyle belirlenmektedir (Curran ve ark, 1982: 18-19 Akt. Gölcü, 2009: 84-85).

Medya ve siyaset yakınlaşmasında etkilenen ve yönlendirilen ilk kitle iletişim aracı olan gazetelerin devreye girmesinin liberal demokrasinin gelişmesine katkısı büyüktür. Endüstri devrimiyle gazetecilik bir mesleğe dönüşürken iletişim, ulaşım ve gazetecilikte gerçekleşen devrimlerle, gazete ve gazetecilik toplum içinde etkili olmaya yönelmiştir (Tokgöz, 2008: 200-201).

İnsanlar günlük yaşamda eylemleri kullandıkları sözcüklere uygun olarak kullanırlar (Cavell, 2009: 120. Akt. Günay, 2013: 46). Fakat kurulan, içinde olunan dünya şeffaf bir dünya değildir, aksine belirsiz ve açıklanması gereken bir dünyadır. Günümüz dünyası Newton'un "mutlak zaman ve uzay içinde yaşanan dünya" görüşünden uzaklaşmış, bunun yerine belirsiz, kaotik bir söylem dünyası anlayışına doğru ilerlemiştir (Sözen, 1999: 11). Söylem bir meta-eylemdir ve ideoloji, bilgi, diyalog, anlatım, beyan tarzı, müzakere, güç ve gücün mübadelesiyle eyleme dönüşen dil pratiklerine ilişkin süreçlerdir. Söylem sosyal, siyasi, kültürel, ekonomik alanlar gibi, sosyal hayatın tüm yönleri ile ilişkilidir (Sözen, 1999: 20).

Söylem analizi son yıllarda sosyal psikolojideki gelişimlere bağlı olarak nitel araştırmalarda öne çıkan bir araştırma yöntemi olup, odağını anlamın değişkenliğine çeviren bir girişim olarak kabul edilmektedir. Bu yaklaşım dilin sosyal eylem yönünü vurgulamak için dil felsefesinde yer alan konuşma-eylem teorisini ve insanların kendi algı dünyalarını yaratmak için günlük

olaylarda dili nasıl kullandıkları üzerine odaklanan ethnometadolojiyi kullanır. Bu açıdan bakıldığında söylem analizi bir anlamda “anlam”ın çeşitliliğini ve değişkenliğini araştıran ileri düzey hermeneutik ve sosyal göstergebilim olarak görülebilir (Elliott, 1996. Akt. Çelik ve Ekşi, 2008: 104-105).

Söylem analizi metodolojik ve kavramsal unsurlardan meydana gelen sosyal hayata dair bir perspektif olup, söylem üzerine düşünme (teorik ve meta-teorik öğeler) ve söylemi datalaştırma yolu olarak karakterize edilir. Bu analiz yöntemi sadece geleneksel metodolojilere bir alternatif olmayıp, aynı zamanda bu metodolojilerin içine sokulmuş bakış açılarına karşı bir alternatiftir. Söylem analizi metodolojide genel, kuramsal ve niceliksel yaklaşımlardan, ayrı ayrı nitelendirilen, detaylı ve nitel yaklaşımlara geçiş için gerekli bir çabadır (Wood ve Kroger, 2000. Akt. Çelik ve Ekşi, 2008: 104-105).

Söylem çözümlemesi, eleştirel söylem çözümlemesi haliyle, 1970’lerden sonra özellikle Avrupa akademik çevrelerinde yaygınlaşan bir yaklaşım olarak, iletişim alanına yeni bir yöntembilimsel konum sunmuştur. Retorik kökenli, dil ve dilsel felsefedeki gelişmelerden etkilenen, hermeneutik metodolojinin sınırlarında çalışan sosyolinguistik bir analizdir (Sözen, 1999: 102). Bunu, nesnel bilgi anlayışından öznel bilgi anlayışına doğru bir gidişe işaret ettiği ölçüde, pozitivist olmayan bir konum olarak nitelendirmek yanlış olmayacaktır. Bu bağlamda söylem çözümlemesi bir okumadır. Söylem çözümlemesi gerçeğe dayalı değil, anlama dayalı bir sonuç amaçlamaktadır (Atabek ve Atabek, 2007: 152).

Eleştirel söylem analizi temelinde iki farklı yöntemi içerisinde barındırmaktadır. Bunlardan birincisi İngiliz Kültürel Çalışmaları’nın önemli figürlerinden biri olan Stuart Hall’ün oluşturduğu toplumsal analizin ortaya getirdiği söylemsel oluşumlar üzerinde yoğunlaşan sosyoloji ağırlıklı yaklaşımdır. Bu yaklaşımda temel dayanak noktası, haber üretim sürecinde durum tanımlamalarının kimler tarafından yapıldığıdır. Gramsci’nin hegemonya kavramsallaştırması üzerinden hareket eden Hall yazdıklarında, özellikle haber metinlerinde iktidar konumunda olanların durum tanımlarının nasıl yeniden üretildiği ve iktidarın söyleminin nasıl meşruiyet kazandığının altını çizmiştir (Gölcü, 2009: 87).

İkincisi ise Hollandalı dilbilimci Van Dijk’in haber analizlerinde kullandığı ve Van Dijk yöntemi olarak adlandırılan dilin gramerine duyarlı olarak haberi makro ve mikro yapılarında inceleyen yaklaşımdır (Gölcü, 2009: 87). Eleştirel dilbilim ve eleştirel söylem analizinde, kognisyonlara önem veren Van Dijk, söylem yapılarını etkileyen toplumsal yapıları da göstermede başarılı olmuştur. Van Dijk’in söylem analizi, önermeye dayalı söylem analizi şeklinde kabul edilebilir ve bu tip bir analiz, üç aşağı beş yukarı içerik analizine bir ilave ya da bir alternatif olarak düşünülebilir. Söylem analizi, medyadan gelen mesajları birer konuşma ve metin tipi olarak analiz etmez. Söylem analizi daha sistematik olarak ve daha aşikâr bir şekilde, kitle iletişim araçlarının yaydığı mesajların yapılarını anlatır. Söylem analizi mesaj yapılarını incelerken, disiplinlerarası konumundan dolayı, çeşitli kognitif ve sosyo-kültürel bağlam özelliklerini kullanır. Kapsamlı bir söylem analiziyle, değişen ifadeler ve ideolojik konular, çıkarlar ve iktidarların özellikleri belirlenebilir (Sözen, 1999: 124-125). Van Dijk, eleştirel söylem çözümlemesinin neden nötr olmayacağını açıklarken, bunun eleştirel söylem çözümlemesinin aslında bir pozisyon alma olmasından kaynaklandığını vurgular (Atabek ve Atabek, 2007: 152).

2. 1 Kasım 2015 Seçimlerinde Ahmet Davutoğlu'nun Basındaki Temsili Üzerine Bir Çözümleme

Kitle iletişim araçları siyasi liderler ve seçmenler arasındaki bilgi alışverişini sağlamaları açısından önemli bir etkidir. Özellikle basın organları bu bilgi alışverişini sağlarken kullanacakları bilgileri ideolojik perspektifleri bağlamında servis ederler. Bu çalışmada 1 Kasım 2015 seçimlerinde Ahmet Davutoğlu'nun kamuoyuna yansıtılmasında farklı görüş açılarına sahip gazetelerin aynı konuyu tasvir şekilleri ve ele alış biçimlerindeki değişiklikler incelenmiştir.

2.1. Metodoloji

Bu çalışmada Türk basınında Ahmet Davutoğlu temsili 1 Kasım 2015 Genel Seçimleri öncesi, günü ve sonrasında çıkan haberler üzerinden değerlendirilmektedir. Çalışmada yöntem olarak bireyi imgesel evreninden koparıp, simgesel düzeni benimsemeye koşullayan güç ilişkileri, değerler, düşüncüler, kimlik tanımlamaları gibi çeşitli toplumsal olguların dilsel kurgulamalar yoluyla yansımaları ortaya koymayı amaçlayan (Günay, 2013: 79) eleştirel söylem analizi yöntemi kullanılarak, yazılı basında seçim öncesi, günü ve sonrasında yayınlanan Davutoğlu'na ilişkin haberler söylemsel olarak çözümlenmiştir. Eleştirel söylem çözümlemesi, özellikle sosyal ve siyasal bağlamda sosyal güç istismarının, tahakküm ve eşitsizliğin nasıl metinler ve konuşmalar yoluyla uygulamaya konulduğunu, yeniden üretip direnç kazandığını araştıran analitik söylem araştırmalarının bir türü olarak ortaya çıkmıştır (Doğan, 2014: 316). Bu özelliğinden dolayı araştırmada temel yöntem olarak tercih edilmiştir.

Çalışmanın yapılabilmesi için Hürriyet, Yeni Şafak, Yeniçağ ve Cumhuriyet gazetelerinde yayınlanan haberler 29 Ekim – 4 Kasım 2015 tarihleri arası incelenmiştir. Yeni Şafak, Yeniçağ ve Cumhuriyet gazetelerinin örneklem içerisine alınmasında gazetelerin siyasal iktidar ve muhalefete karşı tavırları göz önünde bulundurulmuştur. Muhafazakâr sağı temsilen Yeni Şafak, milliyetçi sağı temsilen Yeni Çağ, sol çizgiyi temsilen Cumhuriyet ve merkezi temsilen Hürriyet gazeteleri incelemeye tabi tutulmuştur.

2.2. Bulgular

Konu olarak aynı olay ele alınıyor olsa bile farklı görüşleri temsil etmeleri dolayısıyla bakış açıları ve yansıtma biçimlerinde değişiklikler olur. Her gazete ele aldığı olayı kendi perspektifinden geçirdikten sonra okuyucusuna servis eder. Bu sebeple çalışmada ayrı görüşlerden gazeteler tercih edilmiştir. Elde edilen bulgular aşağıda açıklandığı şekildedir.

2.2.1. 1 Kasım Seçimlerinde Milliyet'in Davutoğlu Temsili

Milliyet, 29 Ekim tarihli sayısında Davutoğlu ile ilgili habere sağ tarafta orta kısımda yer vermiştir. 'Başbakan'dan yeni vaatler' başlığıyla verilen haber spotunda Davutoğlu'nun kürsüde konuşurken çekilmiş bir karesine yer verilmiştir. Fotoğrafta Davutoğlu'nun kravat kullanmadığı ve halktan biri imajı çizdiği görülmektedir. Politika haberlerinin verildiği yirmi ikinci sayfada tam metnine yer verilen spotta konferans salonunda büyük bir kalabalığın bulunduğu, salonun tamamının dolu olduğu, protokolde Davutoğlu'nun bulunduğu bir fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğrafta Davutoğlu dahil salonun tamamı ayakta ve sağ elleri havaya kaldırılmış halde salondaki kişilerce karşılıklı selamlama yapılmıştır. Bu fotoğrafta da Davutoğlu kravat kullanmamış, halktan biri imajı kullanılmaya devam edilmiş ayrıca halkla birlik görüntüsü oluşturmuştur (Milliyet, 29.10.2015: 1). Haberde 'Devrimci ruhla hareket edin'

başlığı kullanılmış ve içeriğinde Davutoğlu'nun katıldığı 'Başbakanımız Gençlerle Buluşuyor' etkinliğinin detayları ve Başbakan'ın gençlere öğüt olarak söylediği sözlerine yer verilmiştir. Haberin altında Davutoğlu'na dair bir başka habere geçilmiştir. 'Üçüncü seçim tartışması' başlığıyla verilen haberde Davutoğlu'nun miting fotoğrafı kullanılmıştır. Fotoğrafta meydan tamamen dolu ve uzayıp giden, sonu yokmuş gibi bir izlenim veriyor. Davutoğlu'nun sağ cephesinden çekilmiş olan fotoğrafta sol elinde mikrofonu tutmuş halde konuşurken sağ elinin işaret parmağı ile ileriye, halkı işaret ediyor. Malatya mitinginde çekilmiş olan fotoğrafta Davutoğlu'nun ileriye ve halkı işaret etmesi miting sırasında dile getirdiği müjde olarak nitelediği haberlerle birlikte ele alındığında "sizin için" mesajı oluşturmaktadır, fakat ifadesindeki ciddiyet ile birlikte düşünüldüğü zaman bir itham, tehdit ifadesi olarak gösterilmiştir. Gazetenin bu fotoğrafı seçimle ilgili bir haberle birlikte vermesi Davutoğlu'nun duruşuna 'karar halka ait' mesajı yüklemiştir (Milliyet, 29.10.2015: 1).

Milliyet, 30 Ekim tarihinde ilk sayfada Davutoğlu'na hiç yer vermemiştir. On sekizinci sayfada büyük puntolarla 'Bunlar iradenize uygun davranmadı' başlığı kullanılmıştır. Haber için seçilen fotoğrafta Davutoğlu çifti, barışı temsil eden beyaz güvercinleri havaya kaldırarak serbest bırakıyorlar. Fotoğrafta Davutoğlu barış yanlısı, sempatik ve umut dolu bir görüntü ile gösterilmiştir. Haber detaylarında Davutoğlu'nun Diyarbakır mitingine ve detaylarına yer verilmiştir. Haberde ara başlık olarak verilen 'Serok Ahmet' hitabı öncesinde, HDP Eş Başkanı Selahattin Demirtaş'a yönelik atılan 'Katil Sılho' sloganına yer verilmiş ve haberde Demirtaş ile Diyarbakır arasındaki bağın koptuğu, halkın Demirtaş'a karşı tepkisi yansıtılmıştır. Ardından Davutoğlu ile doğuda bulunan Kürt halkını bütünleştiren 'Serok Ahmet' sloganına yer verilip, Davutoğlu'na halktan biri imajı vermiş ve yerelleştirmiştir. Bu hitaba karşılık 'Birileri hoşlanmasa da ben bunu demenizi seviyorum' sözlerine yer verilmesi de Davutoğlu'nun sempatik ve halktan biri imajını kuvvetlendirir niteliktedir. Haberin altında küçük bir fotoğrafa daha yer verilmiştir. Bu fotoğrafta Davutoğlu 3 çocuğa bisiklet ve birkaç hediye vermiş ve onlarla fotoğraf çektirmiştir. Fotoğraf 'Bayrağı öpen çocuklara bisiklet' başlığıyla verilmiştir ve içerikle birlikte ele alındığında fotoğrafta bayrağa verilen değer gösterilmiş ve Davutoğlu'nun milliyetçiliği yansıtılmıştır (Milliyet, 30.10.2015: 18).

Milliyet, 31 Ekim tarihinde Davutoğlu'na ilk sayfanın orta kısmında yer vermiştir. 'Binada kimse kalmayacak' başlığıyla verilen haberin spotunda Davutoğlu'nun Konya mitingine dair ayrıntılar kullanılmıştır. Davutoğlu'ndan yapılan alıntılara yer verilen spotta kullanılan dil tarafsızdır. Haberde kullanılan fotoğraf Davutoğlu'nun Konya mitingine ait ve Davutoğlu halkı selamlarken çekilmiş bir karedir (Milliyet, 31.10.2015: 1). İlk sayfada fotoğrafın altında bulunan spotun detayları politika sayfası olan on dokuzuncu sayfada tam sayfa kullanılmıştır. Başlığın hemen altında iki ayrı spota yer verilmiştir. Sol taraftaki spotta "1 Kasım'la ilgili öngörüsünün tek başına iktidar olduğunu yineleyen Başbakan Ahmet Davutoğlu, seçimi 'kader referandumu' olarak niteledi" ifadeleri kullanılmıştır, bu ifadelerden Davutoğlu'nun tek başına iktidar olabileceği inancına işaret edilmektedir. Sağ taraftaki spotta ise "Davutoğlu, seçim güvenliği konusunda ise, 'Oyunu kullandıktan sonra kimse binalarda kalmayacak. Oy sayılırken gelebilirler. Gizli oy, açık tasnif' dedi" ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadelerde 7 Haziran seçimlerinde gündeme gelen seçim güvenliği ihlallerine atıf yapmakta ve buna izin verilmeyeceğini, korku, baskı ile halkın iradesine müdahaleye izin verilmeyeceğini ifade etmektedir. İlk spottan anlaşılacağı üzere bu seçimden galip geleceklerine inandığını belirtirken aynı zamanda bir önceki seçimde karşılaştıkları oy kaybının sebebini güvenlik sorununa bağlamaktadır. Davutoğlu, bu seçimde bu sorunu çözeceklerini ve baskı, tehdit, yönlendirme ile

iradenin etkilenmesine izin verilmeyeceğinin garantisini veriyor, bir yandan da seçmenlerine bize oy vermekten korkmayın mesajı veriyor (Milliyet, 31.10.2015: 19).

Haberde tam ortada Ahmet Davutoğlu'nun önde ve tam ortada olduğu yanında bowlingde lobutların dizilimine benzer şekilde dizilmiş bakanlarla olan bir fotoğraf kullanılmıştır. Bu fotoğrafta herkesin omuzları dik, duruşu kendilerine olan güveni yansıtıyor ayrıca duruşlarındaki sıralama ve hizalanma sağlamlık ve güçlü duruşu sergilenmiştir. Fotoğrafta herkes resmi kıyafetler giyinmiş ve kravat takmış, sadece en önde bulunan Ahmet Davutoğlu'nun kravatı bulunmuyor, bu rahatlığın, kendine güvenin ve statü farkının göstergesidir aynı zamanda halktan biri imajı çizilmiştir, ceketinin yakasında Türk bayrağı şeklinde bir broş takılmış, broşta milliyetçi ve vatansever kimliğini yansıtmaktadır. Yüzünde hafif tebessüm bulunan Davutoğlu'nun duruşunda aynı zamanda yandan bir gülüş varmış gibi bir mimik hareketi var. Bu bakışı ve mimiklerinde dik, özgüvenli ve zafer kazanmışçasına mağrur bir eda sergilenmiştir. Haberin sol alt tarafında ellerinde Türk bayrağı ve AK Parti bayrakları olan ve coşkulu bir kalabalık görüntüsü kullanılmıştır. Görüntüde AK Parti bayrakları daha ön planda bulunuyor ve gösterilen kitlenin tamamına yakını kadınlardan oluşuyor. Bu fotoğrafla mitingin kitlesini genellikle kadınlar, özellikle de orta yaş ve üstü kadınların oluşturduğu izlenimi yaratılmıştır. Fotoğrafta görünen kadınlarında yüzlerinde tebessüm ve gülümseyiş hakim, coşku ve heyecan kendini hissettiriyor. Fotoğrafın hemen sağ tarafında Ahmet Davutoğlu'nun tek başına, elinde mikrofon, yüzünde kocaman bir gülümseyişin olduğu halka hitap ederken ki hali kullanılmıştır. Fotoğrafta Davutoğlu'nun üzerinde beyaz gömlek var ve gömleğin kolları yukarı kıvrılmış halde, boynunda da Konya Spor'un atkısı bulunmaktadır. Aynı zamanda sağ eli havada ve halka dönük bir sesleniş yaptığı an yakalanmıştır. Fotoğrafta Ahmet Davutoğlu son derece mutlu, heyecanlı, coşkulu ve gururlu bir duruşu sergileniyor, bu duruşu ile güçlü, samimi bir lider profili yansıtılmış oluyor (Milliyet, 31.10.2015: 19).

Haber detaylarında Konya mitingi sonrasında Davutoğlu'nun gazetecilerin sorularına verdiği yanıtlara yer verilmiştir. Detaylar alıntılardan oluştuğu için genel itibariyle tarafsız görünen bir dil kullanılmıştır fakat kullanılan alt başlıkların seçiminde gazetenin Davutoğlu'na olumlu yaklaşımı bulunduğu sezilmektedir (Milliyet, 31.10.2015: 19).

Milliyet, 1 Kasım tarihli sayısında on altıncı sayfada 'Liderlerin sandıkları' başlığıyla Davutoğlu'na yer vermiştir. Haber içeriğinde ve fotoğrafta tarafsızlık çabası görülmektedir. Fotoğrafta TBMM Başkanı İsmet Yılmaz'a başta yer verilmiştir. Daha sonra Davutoğlu, Kılıçdaroğlu, Bahçeli ve en sonda Demirtaş'ın fotoğrafı kullanılmış ve dizilim yapılmıştır. Fotoğraf sıralamasında tarafsızlığı korumak için parti liderleri yanı sıra ilk sırada TBMM Başkanına yer verilmiştir ve bu şekilde gazete tarafsız tutumunu korumuştur (Milliyet, 01.11.2015: 16).

Gazete, 2 Kasım tarihli sayısında Davutoğlu'na, 'Davutoğlu: Gün tevazu günüdür' başlığıyla yer vermiştir. Kullanılan fotoğrafta Davutoğlu ve eşi Sare Hanım yan yana ve halkı selamlamaktadır. Arkalarında havai fişekler patlamakta, haberde coşku ve kutlama havası hakim durumda sunulmaktadır. Haber spotunun içeriğinde seçim sonuçlarını aldıktan sonra Konya'da yaptığı seslenişten bahsedilmektedir, kullandıkları dil tarafsız bir dildir (Milliyet, 02.11.2015: 1).

İlk sayfada verilen spotun detaylarına dördüncü sayfada yer verilmiştir. 'Davutoğlu: Ülke yönetimi millettten alınan bir emanettir' başlığının kullanıldığı haberde Davutoğlu'nun oy

kullanmadan önceki yaptığı konuşmaya ilişkin ayrıntılara yer verilmiştir. Kullanılan oldukça tarafsız ve sadece Davutoğlu'nun söylemleri o güne dair yaşananlara yöneliktir (Milliyet, 02.11.2015: 4).

Gazete sekizinci sayfada “AK Parti Analiz” olarak adlandırılan bir sayfa hazırlamıştır. ‘Bizde zafer sarhoşluğu yok’ başlığı kullanılmıştır. Başlık Davutoğlu'nun sözlerinden alınmıştır. Haberin detaylarında Davutoğlu'nun seçim sonrası Konya'da yaptığı konuşmadan detaylar ve alıntılara yer verilmiştir. Haberde tarafsız bir tutum sergilenmeye çalışılmış fakat genel itibariyle Davutoğlu'na yönelik olumlu bir söylem kullanılmıştır. Haberde üç ayrı fotoğraf ve bir ekran görüntüsü kullanılmıştır. En üstte yer alan fotoğrafta Davutoğlu seçim otobüsünün üstünde halka seslenmekte ve halk kalabalık bir çoğunluk olarak ellerinde bayraklarla Davutoğlu'nu dinlemektedir. Fotoğrafın sağ üst köşesinde Davutoğlu ve eşi Sare Davutoğlu'nun yan yana olduğu, Davutoğlu'nun halkı selamladığı ve arka planda havai fişeklerin patladığı bir fotoğraf kullanılmıştır. Bu fotoğrafla Davutoğlu'nun seçim sevinci gözler önüne serilmekte ve coşkusu yansıtılmaktadır. Kullanılan diğer fotoğrafta ise, seçim sonuçlarının açıklanmasını evinde bekleyen Davutoğlu ve ailesinin aile ortamını gösteren bir fotoğraftır. Özellikle kullanılan fotoğraflarla gazete tarafından Davutoğlu'na samimi, halktan biri ve gücünü halktan alan bir lider imajı çizilmektedir (Milliyet, 02.11.2015: 8).

Milliyet, 2 Kasım tarihindeki sayıyı neredeyse tamamen seçim için ayırmış durumdadır. Önce AK Parti'den başlamakla birlikte tüm partiler sırayla değerlendirilmiş ardından on üçüncü sayfadan itibaren önce genel daha sonrada bölgesel olarak değerlendirme yapılmıştır. 1 Kasım seçiminde oylarını yükseltmiş olan AK Parti neredeyse her bölgede zafer kazanmıştır ve atılan başlıklar AK Parti'yi yani Davutoğlu'nun çalışmalarına övgü niteliğindedir. Bunun en bariz örneği ‘AK Parti kazandı diğerleri kaybetti’ başlığıdır. Akdeniz Bölgesi değerlendirilmesi için kullanılan bu başlık ve haber detaylarında ismen hitap edilmeden Davutoğlu övülmektedir. Ekonomi sayfasında ‘Rota İstikrar’ başlığı kullanılmış ve fotoğraf olarak Davutoğlu ve eşi Sare Davutoğlu'nun halkı selamladıkları zaman çekilmiş bir kare kullanılmıştır. Yani ekonomideki istikrar ve gelişme Davutoğlu'na bağlanmış ve 2 Kasım sayısında kullandıkları olumlu tutum ekonomi haberindeki olumlu tutumla birlikte desteklenmiş ve sürdürülmüştür (Milliyet, 02.11.2015: 13-31).

Gazete, 3 Kasım tarihli sayısında Davutoğlu'na ‘Seçimden sonra ilk demeç Başarının Üç Nedeni’ manşetiyle yer vermiştir. Seçim sonrası Davutoğlu ile yapılan röportajın spotunun verildiği ilk sayfada Davutoğlu, eşi Sare Davutoğlu ve Milliyet muhabiri Serpil Çevikhan'ın yan yana fotoğrafları kullanılmıştır (Milliyet, 03.11.2015: 1).

Manşette verilen röportajın detaylarına on altıncı sayfada geniş yer verilmiştir. ‘Davutoğlu Üçlüsü’ başlığıyla verilen haberde seçim günü AK Parti genel merkezinde bulduklarını belirten Milliyet ekibi, sonuçlar açıklandıktan sonra yaşananları ve balkon konuşması sonrasında Davutoğlu ile yaptıkları görüşmeyi ve ayrıntılarını açıklamıştır. Davutoğlu ile yapılan sohbetten yapılan alıntılar son derece olumlu ve sempatik bir izlenim vermektedir. ‘Başbakan'ın manşeti’ alt başlığıyla verilen kısım özellikle oldukça sıcak ve samimi bir görüşme olduğunu göstermektedir. Davutoğlu'na yönelttikleri ‘Manşeti siz atıyor olsaydınız ne atardınız?’ sorusuna verilen ‘Türkiye Kazandı’ cevabını alt başlık olarak kullanması ve haber fotoğrafı olarak seçtikleri Davutoğlu'nun eşi Sare Davutoğlu ve kızları ile birlikte evde selfie (özçekim) yaparken sıcak, samimi ve halktan biri görüntüsünün kullanılışı Davutoğlu'na sempati uyandıran bir imaj çizmektedir. Fotoğrafta Davutoğlu kravatsız gömleği ve hırkası ile

ev halinde görünmektedir, eşi ve kızları ile sıcak, samimi ve halktan biri gibi görünmekte, ailece selfie çekimi yaparken sempatik bir görüntü yansıtmaktadır. Haberin bütünü ve fotoğraf birlikte ele alındığında Davutoğlu, sıcak, samimi, başarılı, öngörülü, halktan biri olarak yansıtılmaktadır (Milliyet, 03.11.2015: 16).

4 Kasım tarihinde Davutoğlu ile ilişkili olarak ‘İlk 100 günün Programı’ manşetini kullanmıştır. Manşetin spotunda seçimden sonra atılacak ilk adımlar maddeler halinde verilmiştir. Haber için Davutoğlu ve Erdoğan’ın görüşme masasında ciddi duruş sergiledikleri bir fotoğraf kullanılmıştır. Bu kısımların hepsinde tarafsız bir tutum sergilenmiştir. Fotoğrafın altında ‘Terörle mücadele hız kesmeyecek’ başlıklı bir başka habere yer verilmiştir. Bu haberde “Davutoğlu cephesinde, terörle mücadele bağlamında, ‘Başladığımız işi yarım bırakmayacağız’ kararlılığı hakim” ifadeleri kullanılmıştır. Bu ifadelerde Davutoğlu’nun çalışmalarına ilişkin olumlu ve destekleyici görünen bir tutum sergilenmiştir. İlk sayfada ‘Abiler Dönüyor’ başlıklı başka bir spota daha yer verilmiştir. Bu spotta da seçim sonrası kabine seçimine ilişkin beklenti ve tahminlere yer verilmiştir. Bu haberde de tarafsız bir tutum sergilenmektedir (Milliyet, 04.11.2015: 1).

İlk sayfada verilen haber spotlarının detayları on beşinci sayfada tam sayfa olarak verilmiştir. Sayfada ilk verilen haber ‘Seçimden sonra ilk görüşme’ başlığıyla Davutoğlu ve Erdoğan’ın seçim sonrası yaptığı ilk görüşmeleri olmuştur. Haberin detaylarında görüşmeye ilişkin detaylar, tahmin ve fikirlere yer verilmiştir. Kullanılan dil tarafsızdır. İkinci ve en büyük puntolarla verilen haber ‘Gerçek bayram 2023’te’ başlığıyla verilen haber olmuştur. Haberin başlığı Davutoğlu’nun seçimlerin ardından İstanbul’a ilk gelişinde kendisini karşılayan halka seslendiği konuşmadan bir alıntıdır. Davutoğlu’nun halka çiçek attığı bir fotoğrafın kullanıldığı haberde hem fotoğrafta hem haber detaylarında Davutoğlu’na sempatik bir tutum hissedilmektedir. Haber detaylarında Davutoğlu’nun havaalanında halka seslenişinde kullandığı söylemlerin yer verilmiştir ve kullanılan ‘Kimse kıskanmasın’, ‘Oylarımız sürekli arttı’, ‘Seçimin mağlubu yok’ şeklindeki alt başlıklarda Davutoğlu’na ilişkin olumlu ve sempatik bir tutum yansıtmaktadır. Haberin hemen yan tarafında havaalanında vatandaşlara seslendikten sonra katıldığı ‘Kültür ve Sanat Ödülleri Töreni’ ne ilişkin detaylar ve Davutoğlu’na ait söylemler yer almaktadır. Bu haberde Davutoğlu’nun sanata ve edebiyata olan duyarlılığına ilişkin söylemlere yer verilmekte ve olumlu bir tutum sergilenmektedir. Kullanılan fotoğrafta sahnede sanatçılarla birlikte çektiği fotoğraf tercih edilmiş ve fotoğrafta Davutoğlu ve sanatçılar mutlu ve olumlu hisler uyandıran bir duruş sergilemişlerdir (Milliyet, 04.11.2015: 15).

2.2.2. 1 Kasım Seçimlerinde Yeni Şafak’ın Davutoğlu Temsili

Yeni Şafak 29 Ekim tarihli sayısında on yedinci sayfada yarım sayfa Davutoğlu’na yer vermiştir. ‘10 Maddelik Bayram Müjdesi’ başlığıyla verilen haberde Davutoğlu’nun Malatya mitinginde açıkladığı ‘Bayram Paketi’ ve içeriği ele alınmıştır. Haberin bitişinde ‘Başbakanımız Gençlerle Buluşuyor’ etkinliğinden bir fotoğraf ve etkinliğe ilişkin kısa bir haber verilmiştir. Fotoğrafta Davutoğlu gençlerle öz çekim yapmakta ve herkes mimikleriyle mutlu bir ifade sergilemektedir. Fotoğrafta Davutoğlu samimi, sempatik ve gençlerle iç içe bir lider imajı ile yansıtılmıştır. Haber içeriklerinde de gazete Davutoğlu’na olumlu ve sempatik bir tutum sergilemiştir (Yeni Şafak, 29.10.2015: 17).

Gazete 30 Ekim tarihinde ilk sayfada Davutoğlu'na 'Diyarbakır Coşkusu' başlığıyla yer vermiştir. 'Coşku' kelimesinin tercih edilmiş olması sempatik bir his oluşturmakta ve gazetenin Davutoğlu'na yaklaşımı konusunda olumlu bir izlenim uyandırmaktadır. Haber spotunda 'Kurban Bayramı'ndan hemen sonra Cumhuriyet Bayramı'nı da Diyarbakır'da geçiren Başbakan Davutoğlu' sözlerine yer veren gazete bu sözlerle Davutoğlu'na Diyarbakır'ı seven ve önemli günleri orada geçiren bir lider imajı çizmektedir. Haber için iki ayrı fotoğraf kullanılmıştır. İlk fotoğraf spotun altında yer almaktadır ve elleri havada Başbakan'a selam veren, el sallayan coşkulu bir kalabalık görüntüsü sergilemektedir. İkinci fotoğraf daha büyük boyutlarda kullanılmıştır ve bu fotoğrafta Davutoğlu ve eşi beyaz güvercin uçurmaktadır. Görüntüde Davutoğlu güvercinleri uçururken çok mutludur ve halktan biri gibi görünmektedir. Kullanılan fotoğraftaki duruş ve bakışlar sempatik bir görüntü çizmekte ve Davutoğlu'na ilişkin olumlu hisler oluşturmaktadır (Yeni Şafak, 30.10.2015: 1).

İlk sayfada yer verilen haberin devamı on dördüncü sayfada tam sayfa olarak verilmiştir. 'Aldıkları oylarla çözümü bitirdiler' başlığıyla verilen haberde geniş bir şekilde Davutoğlu'nun miting sırasında konuşurken sol cephesinden çekilmiş bir fotoğraf ve hemen altında küçük boyutlarda Davutoğlu ve eşinin elinde beyaz güvercin bulunan fotoğrafları kullanılmıştır. Büyük fotoğrafta mitinge gelenlerin ellerinde bulunan bayraklarla donatılmış bir meydan ve sağ elinin işaret parmağı ile ileriye işaret eden Davutoğlu görünmektedir. Altında bulunan ikinci fotoğrafta da elinde beyaz güvercin tutan Davutoğlu barış yanlısı, umut vadeden ve samimi, sempatik bir lider olarak yansıtılmıştır. Haber içeriğinde Davutoğlu'nun miting sırasında söylediği sözlerden alıntılara yer verilmiştir (Yeni Şafak, 30.10.2015: 14).

Sayfanın alt kısmında Davutoğlu'nun Diyarbakır'a inişine ve karşılamaya gelen konuklarına ilişkin bir habere yer verilmiştir. Haber içeriğinde karşılamaya gelen çocukların bayrak indirilmesi olayına karşı çıkan çocuklar olduğuna dair açıklamalar yanı sıra Davutoğlu'nun çocuklara hediyeler verdiği anlatılmaktadır. Kullanılan fotoğrafta Davutoğlu çocuklara hediyelerini verdikten sonra hatıra fotoğrafı çektirmiş ve haberde bu fotoğraf kullanılmıştır. Davutoğlu bu haberle bayrağa ve bayrağa saygı duyanlara karşı hassas ve duyarlı, milliyetçi bir lider olarak yansıtılmıştır (Yeni Şafak, 30.10.2015: 14).

Gazete on sekizinci sayfada 'Başbakan bizzat ilgilendi' başlığıyla yaptığı haberde Davutoğlu'nun sadece Türk milletine değil, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yer alan diğer vatandaşlara da duyarlı olduğu mesajı vermiştir. Haber içeriğinde İstanbul Tuzla'da bulunan yetim Ermeni çocukların yetiştirildiği bir kamp olan Kamp Armen arazisinin Gedikpaşa Ermeni Protestan Kilisesi Vakfına iadesine ilişkin detaylar ve Başbakan'ın bizzat ilgilendiğine dair Vakıf Avukatı Sebu Aslangil'den alıntılara yer verilmiştir. Haber bütün olarak ele alındığında Davutoğlu'na duyarlılık özelliği atfedilmekte ve devletin her tebaasına ilgili lider imajı çizilmektedir (Yeni Şafak, 30.10.2015: 18).

Yeni Şafak, 31 Ekim tarihli sayısında ilk sayfada manşet olarak 'Tek Yürek Olma Vakti' sözlerini kullanmış ve altında Davutoğlu'nun Konya mitingine ait bir fotoğrafa yer vermiştir. Haber spotunda Davutoğlu'nun Konya mitinginde yaptığı konuşmadan alıntılara yer verilmiştir. İlk sayıda kullanılan fotoğrafta Davutoğlu sağ yumruğu havada ve ciddi bir konu konuşurken ki duruşuna ait bir fotoğraf, ellerinde kırmızı bayrakların hakim olduğu halkın yukardan çekilmiş fotoğrafının soluna yerleştirilmiştir. Fotoğrafta kalabalık bir kitlenin bulunması, her yeri kırmızı bayrakların donatmış oluşu ve Davutoğlu'nun onlara hitap eder duruşu, Davutoğlu'na güçlü bir lider imajı çizmiştir (Yeni Şafak, 31.10.2015: 1).

Gazetenin on beşinci sayfasında Davutoğlu'na tam sayfa olarak yer verilmiştir. Sağ ve sol sütun olarak ikiye ayrılan sayfanın solunda 'İktidarı sessiz çoğunluk getirecek' başlığıyla verilen haberde Konya mitingi sonrasında seçim gezisinde kendisine katılan gazetelerin Ankara temsilcileriyle yaptığı görüşme ve cevapladığı sorulara ilişkin ayrıntılara yer verilmiştir. Haber içerisinde Davutoğlu'nun cevapları alt başlıklar halinde verilmiştir. Mavi zemin üstünde verilen haberde 'Gerilimin kaynağı AK Parti'yi tasfiye etmek' başlığı ayrı olarak beyaz bir zemin üstünde yer almış ve altında Davutoğlu'nun ve bazı siyasetçilerin birlikte verdiği bir pozdan bir kesite yer verilmiştir. Bu alt başlığın haber içerisinde ayrı bir zeminle, kırmızı renkte ve daha büyük puntolarla yer bulması Davutoğlu'na ilişkin destekler bir tutum içerisinde olduklarını işaret etmektedir (Yeni Şafak, 31.10.2015: 15).

Sağ tarafta verilen haberde Konya mitinginin detaylarına yer verilmiştir. Davutoğlu'nun söylemlerinin genişçe yer verildiği haberde birbirine eklenmiş halde 3 fotoğraf kullanılmıştır. En büyük ve zemini oluşturan fotoğraf miting sırasında Davutoğlu'nun sağ cephesinden çekilmiştir ve kalabalık uçsuz bucaksız gibi görünmektedir. Fotoğrafta beyaz gömleli ve kolları sıvanmış halde halktan biri gibi görünen Davutoğlu'nun sağ eli havada ve açıktır. İlk fotoğrafta karşısındaki kalabalığın çoğunluğunu erkekler oluşturmaktadır. Üst sağ tarafındaki fotoğraf yaşlı kadınların çoğunlukta olduğu ve gülümseyerek orada rızası ile bulunan bir kalabalık yakın plan çekilerek kullanılmıştır. Son fotoğraf sol üst tarafta elleri bayraklarla dolu, en önde AK Parti bayrağı taşıyan bir kadının bulunduğu bir karedir. Haberin sonunda kırmızı zemin üstünde 'Pancar Müjdesi' başlıklı bir başka habere yer verilmiş ve kullanılan fotoğrafta üstünde 'Milletin Adamı Ahmet Davutoğlu' yazılı bir atkıyı bayrak gibi açmış bir kadının yakın plan görüntüsü kullanılmıştır. Haberlerin ve görsellerde Davutoğlu'na yönelik sevgi, destek ön planda ve vurgulu haldedir. Kullanılan malzemelerin bütünlüğüyle Davutoğlu'na sevilen, desteklenen, sempatik, halktan biri imajı çizilmiş ve Davutoğlu'na yönelik olumlu bir tutum sergilenmiştir (Yeni Şafak, 31.10.2015: 15).

1 Kasım tarihli sayıda ilk sayfada 'Gönlüm Rahat' başlığıyla Davutoğlu'na yer vermiştir. Başlığın ardından spotta Davutoğlu'nun son mitingi olan Ankara mitinginde söylediklerinden alıntı yapmıştır. Kullanılan fotoğrafta Davutoğlu, miting sonrasında bir kız çocuğuyla özçekim yaparken oluşan samimi hava yansıtılmıştır. Fotoğrafta Davutoğlu son derece samimi ve halkıyla iç içe bir lider olarak gösterilmiştir (Yeni Şafak, 01.11.2015, 1).

Gazete on dördüncü sayfada iki sayfayı birleşik halde 'Türkiye Sandık Başına' başlığıyla Davutoğlu'na ilişkin haberlere yer vermiştir. İki sayfada da farklı başlıklarla Davutoğlu'nu destekleyen söylemler kullanılmıştır. En açık örnek olarak başlığın altında büyük puntolarla verilen 'Türkiye 7 Haziran sonrası oluşan tabloyu değiştirmek için sandık başında' ifadeleri ile Davutoğlu'nun 7 Haziran seçimlerinde kaybettiği oyları işaret edilmektedir ve 1 Kasım seçimlerinde bu kayıpların telafi edileceğine dair olan güven ima yoluyla sezdirilmektedir. Ayrıca haberde Davutoğlu kucığında bir kız bebeği severken çekilmiş bir fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğrafla Davutoğlu'na sempatik bir imaj çizilmektedir. Sayfanın alt tarafında mitingden bir başka kareye yer verilmiştir. Bu karede halk Davutoğlu'na seslenmekte ve en öndeki kadın işaret parmağı ile Davutoğlu'nu işaret etmektedir. Haberlerin içerikleri ile birlikte ele alındığında bu fotoğrafla gazete tarafından oylar Davutoğlu'na mesajı verilmektedir ve halkın Davutoğlu'nu işaret ettiği görüntüsü çizilmektedir (Yeni Şafak, 01.11.2015, 14-15).

Gazete, 2 Kasım tarihli sayıda ilk sayfada 'Muhteşem Zafer' manşeti ile Davutoğlu'na yer vermiştir. Manşetin altında Davutoğlu'nun seçim sonuçları açıklanmaya başladıktan sonra

Konya sokaklarında halka seslenirken çekilmiş bir fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğrafta akşam vakti olmasına rağmen ellerinde bayraklarla sonu görünmeyen müthiş bir kalabalık Davutoğlu'na selam veriyor ve Davutoğlu'da yüksek bir yerden halkı selamlıyor. Davutoğlu'nun da halkında yüzünde zafer mutluluğunu gösteren gülümsemeler var. Fotoğrafın altında 'Millet Kazandı' şeklinde ikinci bir başlık kullanılmış. Haber spotunun içeriğinde Davutoğlu'nun ifadelerine yer verilmiş ve kullanılan başlıklar, alt başlıklar ve spotta gazetenin Davutoğlu'nu desteklediğine işaret eden ifadeler kullanılmıştır. Bunun en açık işareti '2015 Türkiye Sevindi' başlığıdır. Davutoğlu'nun seslenişinde çekilen fotoğrafın hemen üstünde verilmiştir ve 2015' in sıfırı Türk bayrağı olarak verilmiş, üstüne zarf resmi yerleştirilmiştir. Gazetede seçim sonuçlarından ötürü söylemsel olarak kutlama yapmaktadır (Yeni Şafak, 02.11.2015: 1).

Gazete ilk sayfada spotunu verdiği haberin on dört ve on beşinci sayfayı birleştirerek tam sayfa yer vermiştir. 'Tek Başına İş Başına' dev başlığıyla verilen haberde Davutoğlu'nun Konya'da yaptığı ilk konuşmadan bir fotoğraf kullanmıştır. Fotoğrafta sonu görünmeyecek kadar devasa bir kalabalık yansıtılmıştır ve ellerindeki bayraklarla kalabalık coşkulu görünmektedir. Fotoğrafın sol köşesinde büyük şekilde 'Bu zafer milletin' başlığı kullanılmıştır. Başlığın altında alt başlıklarla Davutoğlu'nun konuşmasından alıntılara yer verilmiştir. Haberde gazete tarafından kullanılan dil son derece ılımlı ve tutum son derece olumludur. Haberde kullanılan ikinci fotoğrafta Davutoğlu ailesi ile birlikte evinde seçimleri takip etmektedir. Son derece sade görümlü evde Davutoğlu ve ailesi halktan bir kesit gibi görünmektedir ve kare son derece samimi bir izlenim uyandırmaktadır. Davutoğlu'nun sonuçlara verdiği ilk tepkisi ile son derece samimi, halktan biri gibi ve inançlı bir kimse imajı çizilmektedir. Haberin bütünü göz önünde bulundurulduğunda hem fotoğraflar, hem başlıklar ve alt başlıklar, hem haber içeriklerinde kullanılan dil ve kelime seçimleri, cümle kurguları Davutoğlu'na karşı son derece samimi, destekleyici ve olumlu imaj çizecek şekilde seçilmiş ve kullanılmıştır (Yeni Şafak, 02.11.2015: 14-15).

Yeni Şafak, 3 Kasım tarihli sayısında Davutoğlu'na on beşinci sayfada yer verdi. Haber 'Türkiye kazandı gelecek kazandı' başlığıyla verildi. Sayfada Davutoğlu'nun seçimden sonra AK Parti Merkez Yürütme Kurulu (MYK) ile yaptığı toplantıdan bir fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğrafta herkes mutluluğunu yansıtır şekilde gülümsemekte ve "biz hazırız" dercesine dik bir duruş sergilemektedir. Büyük boyutlarla kullanılan bu fotoğrafın altında fotoğrafın üstüne boşlukları doldururcasına yerleştirilmiş şekilde Davutoğlu ve bazı gazetelerin temsilcilerinin birlikte olduğu bir fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğraflarda MYK ile yapılan görüşme ve değerlendirmenin ardından basınla da değerlendirme yapılmış olması kendine güveni ve hem içten hem dıştan her türlü çalışma yapıldığını ve birlikte yürütüldüğü izlenimi uyandırmaktadır. Haber detaylarında Davutoğlu ile basın mensuplarının yaptığı görüşmede sorulan sorular ve Davutoğlu'nun yanıtlarına ilişkin ayrıntılar yer almaktadır. Haberde genel olarak Davutoğlu'nun söylemlerinden oluştuğu için gazetenin Davutoğlu'na ilişkin tutumuna dair bir söylem kullanılmamıştır fakat kullanılan alt başlıklarda seçilen söylemler Davutoğlu'nu destekler görünümündedir. Ayrıca haberde kullanılan bir diğer fotoğraf Davutoğlu'nun ailesiyle birlikte evinde seçim haberlerinden dolayı yaşadıkları sevinçli fotoğraflamak amaçlı özçekim yaptıkları bir andır. Bu fotoğrafta Davutoğlu halktan biri görünümündedir ve samimi, sıcak ve doğaldır. Bu kare ile Davutoğlu'nun sıkça vurguladığı samimiyet teması destekler niteliktedir. Bunlardan yola çıkarak söylemsel açıdan gazetenin bu haberde Davutoğlu'na ilişkin olumlu ve sempatik bir tutum takındığı söylenebilmektedir (Yeni Şafak, 03.11.2015: 15).

Gazete 4 Kasım tarihli sayıda ilk sayfada Davutoğlu'na 'Bir haftada üç bayram' başlığıyla yer vermiştir. Haber spotunda Davutoğlu'nun İstanbul'da havaalanında halka yaptığı seslenişten demecilere yer verilmiştir. Haber 'Zaferin tek sebebi samimiyet' alt başlığı ile verilmiştir. Kullanılan fotoğrafta Davutoğlu yüksek bir kürsüden konuşma yapmaktadır ve coşkulu, kalabalık halk dikkatle dinlemektedir. Fotoğrafın altında bir başka fotoğraf daha kullanılmıştır. Bu karede ellerinde bayrak bulunan coşkulu kalabalık yakın plandan çekilmiş ve coşkuları yansıtılmıştır. Bu haberin yanında Davutoğlu ve Erdoğan'ın seçim sonrası ilk görüşmesinden bir kare ve kısa bir spot kullanılmıştır. Spotlarda genellikle nesnel ve Davutoğlu'na ait söylemler kullanılmıştır fakat kullanılan 'Bir haftada üç bayram' başlığı gazetenin nesnel duruşunu bozmakta ve Davutoğlu'na ve iktidara sempati duyan bir görüntü çizmektedir (Yeni Şafak, 04.11.2015: 1).

İlk sayfada yer verilen haberin tamamı on beşinci sayfada tam sayfa olarak yer bulmuştur. 'Tarihi artık biz yazacağız' başlığıyla verilen haberde Davutoğlu'nun havaalanında halka seslenişte söylediği sözlerden alıntılara ve Davutoğlu'nun seçim sonrası değerlendirmesine yer verilmiştir. Haber için ilk sayfada kullanılan fotoğraf daha büyük boyutlarda kullanılmıştır. Fotoğrafta ellerinde kırmızı bayraklarla gelmiş kalabalık uçsuz bucaksız gibi görünmektedir. Haberin içeriğine bakıldığında yapılan alıntılar, seçilen alt başlıklar ve kelime seçimi Davutoğlu'na güçlü ve başarılı bir lider imajı çizmektedir (Yeni Şafak, 04.11.2015: 15).

Gazete yirmi birinci sayfada Davutoğlu'nun 'Siyaset sanatla ulvileşir' sözünü başlık olarak kullanmıştır. Haber detaylarında Kültür ve Sanat Ödülleri'ne katılan Davutoğlu'nun sanat ve siyasetin birbirini yücelten iki kavram olduğuna ilişkin sözlerine yer verilmiştir. Kullanılan fotoğrafta Davutoğlu sahnede sanatçıları tebrik etmekte, samimi ve neşeli bir ortam görüntüsü yansıtılmaktadır. Haberde Davutoğlu sanata, sanatçıya duyarlı ve ilgili bir lider olarak yansıtılmakta ve entelektüel, samimi, sempatik lider imajı çizilmektedir (Yeni Şafak, 04.11.2015: 21).

2.2.3. 1 Kasım Seçimlerinde Yeniçağ'ın Davutoğlu Temsili

Yeniçağ gazetesi 29 Ekim tarihli sayısında Davutoğlu'na hiç yer vermemiştir. AK Parti'ye yönelik söylemlerinde yalnızca AK Parti hitabını kullanmış ve genel bir hitapta bulunmuştur. Davutoğlu'na ilişkin söylem yer almamaktadır.

Gazete 30 Ekim tarihli sayısında Davutoğlu'na olumlu ya da olumsuz hiç yer vermemiştir. Ak Partiye yönelik haberlerde Cumhurbaşkanı muhatap olarak söylemlerde bulunmuştur. Bu tutum Davutoğlu'nun yok sayıldığını ve lider olarak ciddiye alınmadığını göstermektedir.

Gazetede 31 Ekim tarihinde çıkan sayıda neredeyse bütün siyasi liderlere yer verdiği halde Davutoğlu'na yer vermemiştir. AK Parti hükümetine yönelik yapılan haberlerde Davutoğlu yerine Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan hedef alınmıştır ve Davutoğlu yok sayılmıştır.

1 Kasım tarihli sayıda Davutoğlu'na ilişkin dolaylı ya da doğrudan hiçbir söylem kullanmamış ya da yer vermemiştir. Seçime yönelik yalnızca sekizinci sayfada yer verilen bir haberde liderlerin son seçim turlarına ilişkin bilgi verilmiş ve Davutoğlu'nun ismine yer verilmiştir fakat nesnel ifadeler kullanılmıştır (Yeniçağ, 01.11.2015: 8).

Gazete 2 Kasım tarihli sayıda Davutoğlu'na ilişkin kayda değer bir söylemde bulunmamış yalnızca dokuzuncu sayfada '7 Haziran'da kaybettiğini topladı' başlığı altında Davutoğlu'nun evinde ailesiyle seçim sonuçları izlediği fotoğraf karesine yer vermiş ve sonuçları Konya'da

takip ettiğini belirtmiştir. Seçimin ertesi gününde seçimi kazanan Davutoğlu'na dair söylemde bulunmayışı gazetenin çıkan sonuçtan ötürü olan rahatsızlığını ve Davutoğlu'na ilişkin olumsuz tutumunu göstermektedir. Başarıya dair hiçbir mesajın yer verilmediği gazete Davutoğlu'nun başarısına yer vermeyerek Davutoğlu'na karşı olumsuz ve seçimden hoşnutsuz bir duruş sergilediğini göstermiştir (Yeniçağ, 02.11.2015: 9).

Yeniçağ, 3 Kasım tarihli sayıda Davutoğlu 'Ne verirsen elinle o gelecek seninle!' başlığıyla yer bulmuştur. Başlığın altında "AKP'nin, aynı ve nakdi vaatleri için oy veren seçmen cebini dolduracak aile bütçelerini denkleştirecek kararların bir an önce uygulamaya konulmasını sabırsızlıkla bekliyor" ifadeleri kullanmıştır. Bu ifadelerde Davutoğlu'nun ismini kullanmak yerine AKP kullanılmıştır ve seçimi kazanma sebebini maddi vaatlere bağlamış ve nükteli bir şekilde gerçekleşmesini beklediklerini belirterek iğneleme yapılmıştır. hemen ardından 'Yapın Bunları!..' alt başlığı kullanılmıştır. Kullanılan bu ifade sert bir çıkış ve isyan izlenimi hissedilmektedir. Manşetin altında Davutoğlu'nun sağ elinin göğsünde bulunduğu başı eğik selam verirken çekilmiş bir fotoğrafı kullanılmıştır. Fotoğrafın altında "'Balkon' dan Tayyip Erdoğan'a teşekkür etti" alt başlığı kullanılmış ve balkon konuşmasında saygı ile eğilme ifadesinin Erdoğan için yapıldığı izlenimi verilmiştir. Fotoğrafta Davutoğlu'na, ustasının önünde eğilen ve kendisine verilen işi başarıyla tamamlamış bir kukla görünümü lanse edilmiş ve altında kullanılan alt başlıkla da bu izlenim kuvvetlendirilmiştir. Bu ifadelerden gazetenin bariz şekilde Davutoğlu'na karşı olumsuz bir tutum içerisinde bulunduğu görülmektedir. Bunların yanı sıra manşet haberin altında 'Terör AKP'ye yaradı' başlığıyla bir başka habere yer verilmiştir. Bu haber spotunda Davutoğlu ismen zikredilmemiş yerine AKP şeklinde atıfta bulunulmuştur. Spotun detaylarında seçim zaferinin terör olaylarından dolayı ortaya çıktığı ve bunun planlı bir süreç olduğu imasında bulunulmuş, düşüncelerini destekler nitelikte Davutoğlu'nun 'Ankara'daki patlama oylarımızı yükseltti' söylemi hatırlatılmıştır. Bu ifadelerle gazete, Davutoğlu'nun seçimi kazanmak için terörü desteklediği şeklinde bir söylem üretmekte ve düşmanca bir tavır sergilemektedir. Bu haberin yanında 'Bağımsız adaya şok!' başlığıyla seçime Bursa'dan bağımsız aday olarak katılan Ali Osman Demirtaş'ın seçim sonucuna dair bir başka spota yer verilmiştir. Bu spotta Demirtaş'ın ve eşinin oy kullandığı sandıktan kendisine sadece 1 oy çıktığı bildirilirken diğer partilere düşen oy oranları da yer verilmiştir. Spot kendi başına Davutoğlu'ndan bağımsız olsa da ilk sayfada yerleştirildiği yer açısından Davutoğlu'na oy çalan bir lider ve AKP'ye oy hırsız bir parti imajı çizilmektedir. Çizilen bu görüntü gazetenin Davutoğlu'na ilişkin olumsuz tutumunu bir kez daha yansıtır niteliktedir (Yeniçağ, 04.11.2015: 1).

Gazete dördüncü sayfada 'Seçim öncesi terör AKP'nin işine yaradı' başlığını kullanmıştır ve haber içeriğinde Davutoğlu'nun TGRT Haber canlı yayınında kullandığı 'Öncesinde beyanname, sonrasında anket yaptık. Şimdi, Ankara'daki terör saldırısından sonra anket yaptık ve kamuoyunun nabzını tutuyoruz, oylarımızda bir yükseliş trendi var' sözlerini kullanarak terör olaylarının partinin oylarını artırmak için kullanılan bir strateji olduğu mesajını vermektedir. Haberde Davutoğlu'na yönelik olumsuz ifadeler ve mesajların kullanılışı, yapılan imalar tamamen olumsuz ve suçlayıcı niteliktedir ve gazetenin Davutoğlu'na ilişkin olumsuz tutumunu yansıtmaktadır (Yeniçağ, 04.11.2015: 4).

Gazetenin yedinci sayfasında ekonomi haberleri içerisinde Davutoğlu'na 'Vatandaş vaatlerin gerçekleşmesini bekliyor' başlığı altında isim vermeden ima ederek yer vermiştir. Haberin detaylarında Davutoğlu'nun ekonomiyle ilgili seçim vaatlerinin gerçekleştirilmesinin

beklendiğine dair söylemlerde bulunmakta ve verilen vaatler hatırlatılmaktadır. Haber detaylarında kullanılan söylemler olumsuz, sorgulayıcı, şüphecici ve iğneleyici niteliktedir (Yeniçağ, 04.11.2015: 7).

Yeniçağ'ın 4 Kasım tarihli sayısında Davutoğlu'na ilk sayfada 'Babacan asgari ücrette çark etti' manşeti altında yer vermiştir. Manşetin altında yer alan fotoğrafta Davutoğlu ve Erdoğan görüşme masasında ciddi bir ifade ile oturmaktadır. Haber birkaç alt başlıktan oluşmaktadır ve bu alt başlıklardan 'Davutoğlu söz vermişti' alt başlığında Davutoğlu'na ilişkin olumsuz söylemlerde bulunulmuştur. Spotun başlığında 'söz vermişti' ifadesi ile hayal kırıklığı ve vaat edilen şeyin gerçekleşmediğine ilişkin bir mesaj verilir Davutoğlu'na güvenilmez imajı çizilmektedir. Spotun özetinde seçimden önce Davutoğlu'nun vaatleri hatırlatılmakta ve seçim sonrasında vaatlerin havada kaldığına ilişkin söylemlerde bulunulmaktadır (Yeniçağ, 04.11.2015: 1).

İlk sayfada yer verilen haberin detayları altıncı sayfada verilmiştir. Haber detayların AKP'li Ali Babacan'la yapılan görüşmenin detayları veriliyor. Görüşmede Davutoğlu'nun vaatlerine ilişkin sorgulama yapılıyor. Yapılan görüşmede Davutoğlu'nun vaatlerini çürütmeye ve alınan cevaplarla Davutoğlu'nun vaatlerinin geçersiz olduğuna ilişkin destek bulmaya çalışılmıştır. Haber detaylarında gazete tarafından Davutoğlu'na karşı olumsuz ve vaatlerine ilişkin yalanlayıcı bir tutum sergilenmiştir (Yeniçağ, 04.11.2015: 6).

2.2.4. 1 Kasım Seçimlerinde Cumhuriyet'in Davutoğlu Temsili

Cumhuriyet gazetesi 29 Ekim tarihli sayısında dördüncü sayfada 'Boynukalın Şov Yaptı' başlığıyla verdiği haberinde Davutoğlu'nun katıldığı "Başbakanımız Gençlerle Buluşuyor" etkinliğine yer verdi. Haberde salonda en önde oturan Davutoğlu'nun soluna Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan'ı alırken, sağ tarafına Hürriyet'e yapılan saldırıyla gündeme gelen AKP Gençlik Kolları Başkanı Abdurrahim Boynukalın'ı almasına özellikle dikkat çekilmiştir. 'Davutoğlu ve Boynukalın beraber salonu selamladı' ifadeleri ile Davutoğlu'nun yapılan saldırıya duyarsız kaldığı ima edilmiş aynı zamanda saldırıya destek oluyormuş gibi bir imaj çizilmiştir (Cumhuriyet, 29.10.2015: 4).

Haberin hemen yanında 'Yine Tehdit' başlığı ile bir başka haber yapılmış ayrıca bu habere aynı çerçevede yer verilmiştir. Bu haberde Boynukalın'ın Başbakan ile birlikte katıldığı programdan bir gün önce yer aldığı 'Gençler Geleceğine Sahip Çıkıyor' buluşmasından bahsediliyor. Boynukalın'ın programda belirttiği basın özgürlüğü ve düşünce özgürlüğüne ilişkin olumsuz, tehditkâr ve kışkırtıcı söylemlerine dikkat çekilmiştir. İki haber içinde tek fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğrafta salonda selamlama için ayağa kalkan Davutoğlu, Boynukalın ve Akdoğan'a odaklanılmıştır. Karede Davutoğlu'nun sağında yer alan Boynukalın gülümsemektedir. Tüm bunlar bir arada okunduğu zaman doğrudan Davutoğlu'na yönelik olmayan bu haberlerde Davutoğlu'na ilişkin Boynukalın'ın yaptığı eylemleri destekleyen olumsuz bir imaj çizilmektedir (Cumhuriyet, 29.10.2015: 4).

Gazetenin on beşinci sayfasında büyük puntolarla "Davutoğlu 'Hoca' ama bir lider değil" başlığı kullanılmış ve başlığın yanında gazetenin kendi yaptığı 'Tecrübeli gözlere göre Başbakan'ın lider kumaşı yok' tespitine yer vermiştir. Haber detaylarında 7 Haziran seçimlerinde Konya'da yaşanan oy kaybından yola çıkan gazete, Davutoğlu'na karşı olumsuz bir seyir çizmekte. Bunun yanı sıra Davutoğlu'na psikolojik baskı yapmak amaçlı 'tecrübeli gözler' in yaptığı karşılaştırmaya göre memleketi Konya'da "AKP'li halkın dahi Davutoğlu'nu

Erdoğan'a kıyasla bir lider olarak görmediklerini, 'İyi bir Hoca olabilir, ama lider kumaşı yok'" tespitine yer veriyor. Bu tespitte dahi 'Hoca' kelimesinin büyük yazılması gazetenin Davutoğlu'nun liderlik vasfını yok sayıp sadece bir 'Hoca' olarak gördüklerini yansıtmaktadır. Başlıkta kullanılan 'lider değil' söyleminin ardından 'Başbakan'ın lider kumaşı yok' söylemi Davutoğlu'nun liderliğinin sorgulanmasının yanı sıra gelecekte de bu vasfa sahip olamayacağı mesajını vermektedir. Ayrıca spotta Davutoğlu'nun ismi yerine 'Başbakan' sıfatının tercih edilmesi sadece Davutoğlu'nun parti liderliği sıfatına değil tüm siyasi kimliklerine yönelik bir olumsuz söylemde bulunduğu gözler önüne sermektedir. Hemen altında büyük puntolar ve koyu vurgu rengi ile "Seçime 2 Gün Kaldı" hatırlatması yer almaktadır. Gazete haberde Davutoğlu'nun lider imajını zedeledikten ve yok saydıktan sonra seçime az kaldığını hatırlatarak seçimde Davutoğlu'nun desteklenmemesine ilişkin gizli mesaj vermekte ve kendilerinin karşı duruşlarını göstermektedir (Cumhuriyet, 29.10.2015: 15).

Gazete 30 Ekim tarihinde ilk sayfada Ahmet Davutoğlu'na sol alt köşede küçük bir şekilde yer vermiştir. 'Davutoğlu'na Diyarbakır Şoku' başlığıyla verilen haberde 'AKP miting için dar bir alan seçmesine karşın beklediği kalabalığı bulamadı' sözleri kullanılmıştır. Kullanılan kelime seçimi ve cümle Davutoğlu'nun başarısızlığına vurgu yapar niteliktedir. 'Dar bir alan seçmesine karşın' sözleriyle bir iğneleme, küçümseme izlenimi verilmiştir. 'beklediği kalabalığı bulamadı' sözleriyle de mitingin ve liderin başarısız olduğu anlatılmıştır. Spotta 'Planlanandan 2 saat geç başlamasına karşın' ifadeleri kullanılmıştır. Kelime seçimleri ve söyleniş tarzı alaycı şeklindedir. Cümlenin devamında kullanılan 'miting alanında ancak 3 bin kişi toplandı' ifadesindeki "ancak" kelimesi de küçümseme ifadesi olarak kullanılmış ve yine alay eder şeklindedir. Haber spotunun Davutoğlu'na karşı iğneleme, küçümseme, alay ifadeleriyle dolu oluşu gazetenin Davutoğlu'na ilişkin tutumunun olumsuzluğunu ve karşı oluşunu göstermektedir. Kullanılan fotoğraf sol arka cepheden, miting alanına doğru konuşma yaptığı sırada çekilen bir fotoğraftır. Fotoğrafta alanın küçüklüğü ve gelen dinleyicilerin azlığı gösterilmeye çalışılmıştır (Cumhuriyet, 30.10.2015: 1).

İlk sayfada 'Davutoğlu'na Diyarbakır Şoku' başlığıyla verilen haberin detayları dördüncü sayfada verilmiştir. Gazete habere bu kez 'Kürt Seçmeni Kaybetti' başlığını kullanmıştır. Başlık tek başına ele alındığında bir şaşkınlık hissi uyandırıp, Davutoğlu'nun kullandığı bir ifadeymiş gibi izlenim uyandırıyor. Altında yer verilen cümlede kullanılan 'HDP'lilerin saldırıya uğradığı meydana miting yapamadı, Diyarbakırlıların ilgisini çekemedi' ifadeleri ile birlikte ele alınınca başlık bir alay ve iğneleme ifadesine dönüşüyor. 'HDP'lilerin saldırıya uğradığı meydan' ifadesiyle de seçilen yerin uygunsuzluğu yansıtılmaya çalışılıyor. 'Diyarbakırlıların ilgisini çekemedi' ifadesi ile de yapılan saygısızlık girişiminin başarısızlığı vurgulanarak Davutoğlu'na yönelik antipatik tutum sezdiriliyor. Haberin içeriğinde 2005 yılında Recep Tayyip Erdoğan'ın yaptığı miting ile karşılaştırma yapacak şekilde 'Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2005 yılında Diyarbakır'da "Bu ülkenin Kürt sorunu vardır" diyerek on binlerce kişiye seslenirken, 2015 yılında "Kürt sorunu yoktur" diyerek çözüm sürecini "buzdolabına" kaldıran AKP, meydanları değil, sokakları bile dolduramamaya başladı" ifadeleri kullanılmıştır ve karşılaştırma sırasında Davutoğlu'nun başarısızlığı ima edilirken ismi bile kullanılmamakta AKP olarak dolaylanmaktadır. 2005 te on binlerce kişiye hitap ederken 10 yıllık süreç içerisinde Davutoğlu'nun partinin başına gelişile "sokakları bile dolduramamaya başladı" ifadeleriyle iğneleme ve hoşnutsuzluk yansıtılmıştır. Haberin devamında önceki mitinglerde ortaya çıkan 'AKP Kürt kardeşini kaybetti' yorumları hatırlatılırken, Davutoğlu mitingine ilişkin 'Kürt seçmenini kaybetti' ifadeleri kullanılmış ve doğu ile olan kardeşlik bağının zaten bulunmadığı

önceden kaybedildiği Davutoğlu ile birlikte seçmenlik bağınında yitirildiği ifade edilmiştir. Bunun sebebi ‘Davutoğlu’nun ancak birkaç bin kişiyi toplayabildiği’ ifadeleriyle Davutoğlu’nun başarısızlığına bağlanmıştır. Bu cümleler ve söylemlerle Davutoğlu’na ilişkin başarısız bir imaj çizilmiştir. Haberin devamında Davutoğlu’nun başarısızlığına ilişkin söylemler kullanılmış ve küçümser ifadelerle yer verilmiştir. Haberde kullanılan fotoğrafta miting alanına ilişkin kalabalığın bulunmadığı miting alanında halkın giriş yaptığı yerden bir kare kullanılmıştır. Fotoğrafta miting alanının boşluğu vurgulanmış ve hemen bitişiğinde Davutoğlu’nun konuşma yaparken çekilmiş sol elinde mikrofon sağ eli havada olan bir kare kullanılmıştır. Davutoğlu fotoğrafta coşkulu ve büyük bir kalabalığa hitap edermişçesine bir duruş sergilemiş fakat miting alanından gösterilen karede duruş açısı boşluğun bulunduğu kısma denk gelmiştir. Fotoğrafa bütün olarak bakılınca Davutoğlu boş alana konuşuyor izlenimi verilmiştir (Cumhuriyet, 30.10.2015: 4).

Hemen altında bir başka habere yer verilmiştir. Bu haberde de başlık olarak ‘10 Metrede bir polis’ ifadesi seçilmiştir. Haberin detaylarında miting sırasında Davutoğlu’nun konuşmasının bölünmesine sebep olan sloganlardan ve alınan güvenlik önlemlerinden bahsedilmiştir. Atılan sloganlara ilişkin Davutoğlu’nun sloganları kendisinin attığına ilişkin ifadelerle yer verilmiş ve halkın rızasıyla değil de Davutoğlu’nun zorlaması ile gerçekleştirilmiş gibi yansıtılmıştır (Cumhuriyet, 30.10.2015: 4).

Cumhuriyet, 31 Ekim tarihli sayısında sekizinci sayfada ‘AKP uzağı gören bir kampanya yürüttü!’ başlığıyla Davutoğlu’na çok kısa bir ithamda bulunmuştur. Haber içeriğinde AKP karşıtı söylemlerin kullanılması yanı sıra alay ve iğneleme bolca kullanılmıştır. Bunun yanı sıra Davutoğlu, AK Parti koordinatörü olarak adlandırılmış ve ‘Davutoğlu marifeti’ ithamıyla Davutoğlu’na plancı, strateji ustası, sinsi gibi özellikler atfedilmiştir. Bunun yanı sıra kullanılan fotoğrafta elleri bayraklarla dolu insanların bulunduğu bir miting karesi kullanılmış fakat fotoğrafta insanlar geri planda bırakılarak, bayraklar vurgulanmıştır. Fotoğrafın hemen sol üst köşesinde görüntüye yerleştirilmiş ve yedirilmiş halde Erdoğan ve Davutoğlu’nun portre fotoğraflarına yer verilmiş. Görüntüde önde Erdoğan var ardından Davutoğlu’nun fotoğrafı verilmiş fakat Erdoğan’ın fotoğrafından daha silik bir halde verilmiştir. Davutoğlu’na silik bir imaj çizilip, Erdoğan’ın gölgesinde olan biri görüntüsü çizilerek olumsuz yansıtılmıştır (Cumhuriyet, 31.10.2015: 8).

1 Kasım tarihinde dördüncü sayfada Davutoğlu’na ‘Sandığa yaklaştırmayın’ başlığı altında ‘İşareti Davutoğlu vermişti’ alt başlığında yer vermiştir. Haberin detaylarında seçim için alınan güvenlik önlemlerine ilişkin karara dair sorgulama ve tespitler yapılmaktadır. Davutoğlu’na yer verilen alt başlıkla birlikte seçim güvenliği adına alınan önlem niteliğindeki kararların ‘Oy ve Ötesi’ grubuna karşı olarak alındığına ilişkin söylemler kullanılmakta ve Davutoğlu’nun güvenliği sağlamak değil seçim sandıklarından ‘Oy ve Ötesi’ grubunu uzak tutmak için yaptığına yönelik olumsuz söylemler kullanılmaktadır. Hemen altında ‘Hukuki dayanağı yok’ alt başlığını kullanarak da bu durumun keyfi bir karar olduğu izlenimi verilerek Davutoğlu’nun adil ve kararlı lider imajını karalayarak keyfi davranan ve çıkarlarına göre hareket eden bir lider imajı çizilmektedir (Cumhuriyet, 01.11.2015: 1).

Cumhuriyet, 2 Kasım tarihinde ilk sayfada Davutoğlu’na ‘Yenilen yok Kazanan var’ başlığıyla yer vermiştir. Kullanılan başlığın altında Davutoğlu’nun sevinçli ve tek elini havaya kaldırdığı bir fotoğraf kullanılmıştır. Kullanılan başlıkla birlikte ele alındığında seçilen başlıkta yapılan ironi gözler önüne serilmektedir. Davutoğlu’nun ‘yenilen yok kazanan var’ sözünden

sonra tek elinin havada bulunduğu fotoğrafın kullanılışıyla Davutoğlu'nun "kazanan benim" demek istediğine yönelik bir söylem kullanılmış ve gazete tarafından alaycı bir hitap görüntüsü verilmiştir. Gazetenin bu söylemleri Davutoğlu'na ilişkin olumsuz bir tutumu bulunduğunu göstermektedir (Cumhuriyet, 02.11.2015: 1).

Gazete dördüncü sayfada 'Bu zafer kimin?' başlığıyla Davutoğlu ve Erdoğan arasında çıkması muhtemel bir çekişmeyi değerlendirmektedir. Seçim sonuçlarındaki zaferin kime ait olduğu konusundaki görüşleri çift taraflı ele alan gazete bu haberde fotoğraf kullanmamış ve Davutoğlu'na ılımlı bir yaklaşımda bulunmuştur (Cumhuriyet, 02.11.2015: 4).

Gazete sayfa dörtte verdiği haberin aksine sayfa beşte Davutoğlu'na yönelik 'Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın gölgesinde genel başkanlık yapan AKP Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu' ithamında bulunmakta ve Davutoğlu'nun lider imajını karalayarak gölge demekte ve kukla muamelesi yapmaktadır. Cümlelerin devamında seçim sonucunda elde edilen başarı ile Erdoğan ve Davutoğlu arasında kıyas yapılma ve Davutoğlu'nun partideki gücünü arttırdığını söylemektedir. Fakat cümlelerin başında kullandığı ithamdan sonra gücünü arttırdığı ifadesi bir ironi ve alayı imgelemektedir. Haberin devamında 7 Haziran seçimlerindeki oy düşüşünü hatırlatan gazete bu düşüşün Davutoğlu ve Erdoğan arasında bir gerilime sebep olduğunu ima etmektedir. 1 Kasım sonuçlarındaki yükselişi 'Davutoğlu Erdoğan'a karşı elini güçlendirdi' yorumu yaparak oy oranındaki yükselişte Davutoğlu'nun Erdoğan'a karşı hırslı ve rekabetçi bir ruh halinin bulunduğu mesajını vererek Davutoğlu'na karşı olumsuz bir görüntü çizilmektedir. Devamında 'Yine de Erdoğan'ın partinin üzerinden elini çekmeyeceği' ifadeleri kullanılıyor ve Davutoğlu'nun Erdoğan'ın gölgesinde kalmaya devam edeceği ve bir lider değil bir kukla kalacağı mesajı verilerek Davutoğlu'na olumsuz anlam yüklenmiştir. Bunun yanı sıra bu durumun iki isim arasında gerginlik ve çekişmenin artacağına ilişkin söylemle bundan sonraki süreçte Davutoğlu'nun ülke için çalışmayacağı amacının güç savaşı olduğu mesajı verilmekte ve gazetenin Davutoğlu'na ilişkin olumsuz söylemin dozajı artırılarak devam etmektedir. Haber için Davutoğlu'nun Konya'da seçim sonuçları açıklanmaya başladıktan sonraki ilk seslenişine ait bir fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğrafın çekildiği açı kalabalığın birkaç bin kişilik ufak bir kalabalık olduğu izlenimi vermektedir. Davutoğlu yüksek bir yerden halkı selamlamaktadır (Cumhuriyet, 02.11.2015: 5).

Gazete 3 Kasım tarihli sayısında Davutoğlu'na '3 kritik sınav' manşetiyle yer vermiştir. Manşetin üst kısmında "Yeni hükümetin önceliği 'Çözüm Süreci', Ekonomi ve Başkanlık Sistemi..." söylemine yer verilmiştir. Bu yazıda çözüm sürecinin turnak içine alınmasıyla aslında sadece bir söylem olduğu gibi bir mesaj verilmektedir. Haberin spotunda alt başlık olarak da yer verilen çözüm sürecine ilişkin bu sürecin sadece bir oyun ve taktik olduğu ima edilmekte, çözüm sürecinin keyfi bir süreç olduğu ve Davutoğlu'nun keyfince başlatıp, istemediğinde ara verdiği bir durum olarak yansıtılmış ve gazete söylemlerinde düşmanca bir tavır sergilemiştir. İkinci alt başlıkta başkanlık sistemine yer verilmiş ve yine düşmanca bir tavır sergilenmiştir. Üçüncü alt başlıkta ekonomiye değinilmiş ve 'Ekonomiye patron aranıyor' alt başlığı kullanılarak Davutoğlu – Erdoğan ilişkisinin seyrine göre gelecek olan gelişmelerde sözün milletin değil, belli bir kişinin ya da kişilerin elinde olacağı söylenerek düşmanca tutum yanı sıra saldırgan bir tavır kullanılmıştır. Haber detaylarında genel olarak Erdoğan vurgusu yapılmakta ve gelecek sürecin Erdoğan ve Davutoğlu arasındaki uyuma göre şekilleneceği, Davutoğlu'nun sadece bir gölge olacağı mesajı içeren söylemler kullanılmıştır. Ayrıca haber için seçilen fotoğrafta da balkon konuşması sırasında balkonda yer alan kişilerin isimleri

altlarında belirtilerek burada bile güç dengesinin korunmaya çalışıldığı, Davutoğlu'nun davranışlarında kendi kararları değil güç dengelerinin belirleyici olduğu mesajı verilmiştir. Fotoğrafın altında yer alan 'Davutoğlu, balkon konuşmasında arkasında duracak isimlerde 'Erdoğan- Gül' dengesini gözettiler' spotuyla fotoğrafla verdiği mesajı söylemsel açıdan da desteklemiştir (Cumhuriyet, 03.11.2015: 1).

İlk sayfada spotu verilen haberin detaylarına dördüncü sayfada 'Masada 3 sorun' başlığıyla yer verilmiştir. Haber için Davutoğlu ve Erdoğan'ın arka arkaya bulunduğu, Davutoğlu'nun ön planda olduğu hemen ardından Erdoğan'ın bulunduğu bir fotoğraf kullanılmıştır. Kullanılan fotoğraf aslında Davutoğlu ve Erdoğan'a ait ayrı iki fotoğrafın birleştirilmesinden oluşturulmuş. Haber detaylarında Erdoğan ve Davutoğlu arasında kriz yaratabilecek konular şeklinde bir alt başlık kullanılmış ve içerisinde çözüm süreci, başkanlık ve ekonomi şeklinde üç konu ele alınmıştır. Haber verilmiş şeklinde 'Başkanlık' konusu kalınlaştırılmış şekilde verilmiş ve vurgu yapılmıştır. Bu kısımda Davutoğlu'nun Erdoğan'ın başkanlık sistemi arzusu konusunda bir kukla gibi oynatılacağı ima ediliyor ve yer verilen fotoğrafta bu kısma ithafen kullanılmıştır. Fotoğraf ve haber bir arada ele alındığında Davutoğlu'na kukla imajı çizilmekte ve Davutoğlu'na olumsuz bir tavır sergilenmektedir (Cumhuriyet, 03.11.2015: 4).

Cumhuriyet gazetesi 4 Kasım tarihli sayısında ilk sayfada manşet olarak 'Nerede Kalmıştık?' başlığını kullanmıştır. Haber üstünde 'Davutoğlu'nun Mevlana ruhu ve kardeşlik açıklamalarının aksine Türkiye iki günde eski haline döndü' söylemine yer verilmiştir. Söylemde Davutoğlu'nun vaatlerinin sahte olduğu gibi bir yargı hissettirilmektedir. Haber spotunda olumsuz söylemlerde bulunan gazete vaatlerin gerçekleştirilmemiş olmasına ilişkin seçim sonrası yaşanan olumsuzlukları birbiri ardınca sıralamış ve yuvarlak, kırmızı zeminle birlikte haberleri numaralandırmıştır. 8 haberin numaralandırdığı gazetede tüm haberler Davutoğlu'nun vaatlerini çürütür niteliktedir. Haberlerin içeriklerine bakıldığı zaman tamamen olumsuz, düşmanca ve Davutoğlu'nun yalanlayıp, sahtekar olarak gösteren söylemler kullanılmıştır (Cumhuriyet, 04.11.2015: 1).

Numaralandırılmış haberlerin altında Davutoğlu'na yönelik 'İstanbul'da Davutoğlu Şov' başlığıyla bir başka haber spotuna yer verilmiştir. Başlıkta kullanılan 'Şov' kelimesi olayların planlı ve bilinçli gerçekleştirildiği imasını yansıtmakta ve gerçeklikle alakası olmayan kurmaca oyunlar olduğunu söylemeye çalışmaktadır (Cumhuriyet, 04.11.2015: 1).

Gazete dördüncü sayfada büyük puntolarla "'Denge' arayışı" başlığını kullanmıştır. Başlığın altında 'Gözler yeni kabineye Erdoğan'ın mı Davutoğlu'nun mu ağırlık koyacağına çevrildi' söylemine yer verilmiştir. Söylemin kendisi başlı başına Davutoğlu'nun otoritesine dair tereddüt ve sorgu niteliğindedir. Haber için kullanılan fotoğrafta Erdoğan ve Davutoğlu'nun toplantı masasının iki ayrı kenarında oturduğu ve son derece ciddi, gergin bir ortamın bulunduğu izlenimi veren bir kare kullanılmıştır. Fotoğrafta Erdoğan'ın önünde kumandalar, kalemler, tablet vs bulunmakta ve ağır bir görüntü sergilenmekte iken, Davutoğlu'nun önünde sadece beyaz kâğıtlar bulunmaktadır. Fotoğraf üstünde yer alan söyleme cevap verir niteliktedir ve Davutoğlu'na güçsüz bir imaj çizilmektedir. Haber içeriğinde de Davutoğlu'nun başkanlığında yapılan AKP MYK toplantısı, detayları ve sonrasında kurulması gereken kabinenin seçimine ilişkin detay ve yorumlar yer almaktadır. Haber detaylarında sıkça Davutoğlu ile Erdoğan arasında oluşabilecek güç çekişmesine vurgu yapılmakta ve ağırlığı kimin koyacağına ilişkin görüşlere yer verilmektedir. Haber detayları ve yorumlarda gazetenin Davutoğlu'na ilişkin olumsuz ve güvensiz yaklaşımları açık bir şekilde görülmektedir. (Cumhuriyet, 04.11.2015: 4).

Sonuç

Bu çalışmada medya ve söylem ilişkisi bağlamında Ahmet Davutoğlu'nun Türk basınında temsiline ilişkin gazetelerde yer verilen haberlerdeki söylemsel yansımalar incelenmiştir. Çalışmanın uygulama kısmında seçim döneminde Davutoğlu'na hakkında yapılan haberlerin ele alınması, medya ve söylem arasındaki ilişkiyi daha anlaşılır kılmak içindir. Söylemler, hiçbir zaman ve hiçbir yerde tarafsız değildir; onlar subjektivenin bir ürünüdür; saf söylem/ler yoktur (Sözen, 1999: 28). Tarafsızlık ilkesi ile kurulan gazetelerde söylemleri ile bu ilkesinden bilerek ya da bilmeyerek taviz vermekte, okuyucularını yönlendirebilmektedir.

Çalışma sonucunda siyasi aktörler ile medya örgütlenmeleri arasında siyasi iktidara, siyasi kimliğe, politik görüş ve duruşa yakınlık ve uzaklık olarak tanımlayacağımız nedenlerin, medya içeriği ve özellikle haber söylemi üzerinde çok önemli bir etkiye sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca haber söyleminin kaygan bir zemin üzerinde bulunması ve haberin durum tanımlaması olarak kavramsallaştırması da gazetelerin aynı haberi farklı söylem kalıplarında aktarmalarına imkân tanımıştır. İncelenen gazetelerin seçim döneminde kullandıkları haber söylemleri, gazetenin ait olduğu yayın grubunun siyasi iktidarla ve siyasi aktörle ilişkilerinden, okuyucu kitlesinin dünya görüşüne ve siyasi partilerden alınan reklamlara kadar çok farklı değişkenlerden etkilenmektedir. Hürriyet gazetesinin haber söyleminin oluşmasında anaakım merkez sol görüşe sahip olması ve ait olduğu Doğan Yayın Holding'in mevcut siyasi iktidarla iyi ilişkilerinin olmaması belirleyici olmuştur. Hürriyet gibi çok farklı kesimlerden okur kitlesine sahip bir gazete için okur kitlesinin haber söylemini etkilemede çok etkili olduğu söylenemez. Yeni Şafak gazetesinin haber söylemini etkileyen faktör ise muhafazakar, İslamcı, sağ görüşe sahip olması ve gazetenin AKP hükümetine yakın bir yayın politikasına sahip olmasıdır. Ayrıca Yeni Şafak gazetesi bu dört gazete arasında en çok AKP reklamı yayınlayan gazete olmuştur. Kuşkusuz bu da gazetenin haber söylemini belirlemede etkili olmuştur.

Yeniçağ gazetesinin haber söyleminin belirlenmesinde Türk milliyetçiliği siyasi görüşüne sahip olması etkili olmuştur. İnceleme boyunca dört gazete arasında Davutoğlu'na en az yer veren gazete olmuştur. Cumhuriyet gazetesinin haber söyleminin belirlenmesinde sosyal demokrasi, solculuk siyasi görüşü etkili olmuştur. Yayın politikası ve siyasi görüşünün karşı olduğundan dolayı araştırma boyunca Davutoğlu'na karşı olumsuz söylemlere en sık ve çok yer veren gazetedir. Cumhuriyet gazetesi söylemlerinde açık ve örtülü olarak Davutoğlu'na karşı olumsuz tutum içerisinde olduğunu göstermiştir.

Sonuç olarak çalışma kapsamında incelenen gazetelerin yayın politikalarının ve mülkiyetlerinin siyaset kurumuyla ve aktörleriyle olan ilişkilerinin, gazetelerin yaptığı haberler ve seçim döneminde yayın politikalarını belirlemede çok önemli olduğu gözlenmiştir.

Kaynakça

Atabek, Gülseren Şendur ve Atabek, Ümit (2007). *Medya Metinlerini Çözümlemek*, Ankara: Siyasal Kitabevi.

Çağlar, Nedret ve Gelir, Yasemin (2014). Yerel Seçimlerde Aday İmajı: 30 Mart 2014 Yerel Seçimleri Öncesinde Isparta Seçmeni Üzerine Bir Araştırma, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 16, Sayı: 2, 27-55.

Çakmak Kılıçaslan, Emine (2008). *Siyasal İletişim İdeoloji ve Medya İlişkisi*, İstanbul: Kriter Yayınevi.

Çelik, Hilal ve Ekşi, Halil (2008). Söylem Analizi, *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt: 27, Sayı: 27, 99-117.

Doğan, Aymil (2014). *Sözlü ve Yazılı Çeviri Odaklı Söylem Çözümlemesi*, Ankara: Siyasal Kitabevi.

Erdoğan, İrfan (2005). *İletişimi Anlamak*, Ankara: Erk Yayınevi.

Gölcü, Abdulkadir (2009). Haber Söyleminde Medya – Siyaset İlişkisi: 29 Mart 2009 Yerel Seçimleri, *Gazi Üniversitesi İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, Güz 2009, Sayı 29, 81-101.

Günay, Vedat Doğan (2013). *Söylem Çözümlemesi*, İstanbul: Papatya Yayıncılık.

Heywood, Andrew (2013). *Siyaset*, Bekir Berat Özipek (Çev.), Atilla Yayla ve Bahattin Seçilmişoğlu, 8. Baskı, Ankara: Adres Yayınları.

Sözen, Edibe (1999). *Söylem Belirsizlik Mücadele, Bilgi\Güç ve Refleksitive*, İstanbul: Paradigma Yayınları.

Tokgöz, Oya (2008). *Siyasal İletişimi Anlamak*, Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.

Gazeteler

Hürriyet 29 Ekim – 4 Kasım 2015 tarihleri arasındaki tüm sayılar.

Yeni Şafak 29 Ekim – 4 Kasım 2015 tarihleri arasındaki tüm sayılar.

Yeniçağ 29 Ekim – 4 Kasım 2015 tarihleri arasındaki tüm sayılar.

Cumhuriyet 29 Ekim – 4 Kasım 2015 tarihleri arasındaki tüm sayılar.